Raadsvoorstel
Openbaar

Nijmegen

Onderwerp
Intekenen Regionale Agenda 2025-2028 Groene Metropoolregio

Opsteller	Vincent Graauwmans	**Collegebesluit**	29 oktober 2024
Programma	Bestuur en Organisatie	**Behandeldatum Raad**	18 december 2024
Portefeuillehouder	H.M.F. Bruls	**Status**	Openbaar

Samenvatting
Op 11 september 2024 heeft het Algemeen Bestuur (AB) van de Groene Metropoolregio (GMR) de Regionale Agenda en begroting 2025-2028 vastgesteld. De deelnemende gemeenten worden uitgenodigd in te tekenen op de opgaven voor de periode 2025-2028. De hoogte van de inwonerbijdrage van € 9,01 per inwoner is opgenomen in de door het AB GMR vastgestelde begroting.

Voorstel
1. Onder voorbehoud van vaststelling van de Stadsbegroting 2025 door de gemeenteraad, inclusief vaststelling van de financiële bijdrage voor deelname aan de opgaven van de GMR zoals opgenomen in de Regionale Agenda 2025-2028, deel te nemen aan alle vijf de opgaven
2. Onder voorbehoud van vaststelling van de Stadsbegroting 2025 door de gemeenteraad, inclusief vaststelling van de financiële bijdrage voor deelname aan de opgaven van de GMR zoals opgenomen in de Regionale Agenda 2025-2028, het college opdracht te geven de “Opgaveovereenkomst regionale agenda Groene Metropoolregio Arnhem Nijmegen 2025-2028” te ondertekenen en aan de GMR aan te bieden

Aanleiding
Op 3 juli 2024 heeft de raad het “Raadsvoorstel zienswijze jaarstukken 2023, regionale agenda 2025-2028 en begroting 2025-2028” en een bijbehorende zienswijzebrief gericht aan de GMR vastgesteld. Op 21 augustus 2024 heeft het Dagelijks Bestuur (DB) van de GMR op basis van alle ontvangen zienswijze een zienswijzenota vastgesteld (bijlage 1). Op de door gemeente Nijmegen ingebrachte zienswijzen is als volgt gereageerd;

- Voor de opgave Circulaire Regio is een aantal opmerkingen gemaakt t.a.v. het abstractieniveau, wordt aandacht gevraagd voor de ondersteuning van kleinere gemeenten en is gepleit voor een minimumvariant voor wat betreft het programma Conceptueel en Circulaire Bouwen (CCB). De GMR merkt op dat de als abstract geïnterpreteerd regionale doelstellingen op Europees en landelijk niveau geformuleerd worden (en als zodanig zijn overgenomen in de regionale agenda), erkent de uitdagingen voor wat betreft de kleinere gemeenten en ziet erop toe dat het projectbudget voor CCB passend is t.o.v. de beschikbare middelen.

- Voor de opgave Productieve Regio is onder meer opgemerkt dat er (te) weinig aandacht is voor de clusters Health, Hightech en Energy en wordt gevraagd aandacht te geven aan het belang van watergebonden bedrijvigheid en havens. De GMR geeft aan dat wordt ingezet op versterking van de topsectoren Health, Hightech en energy via onder meer het Regionaal Programma Werklocaties, en

geeft aan dat voor (binnen)havens regionaal wordt gewerkt aan een gezamenlijke havenstrategie.

- Voor de opgave Verbonden Regio is opgemerkt dat een kwantitatieve taakstelling voor het beheersen van autobeheer en -gebruik wordt gemist. De GMR geeft aan geen voorstander te zijn van het opnemen van concrete kwantitatieve taakstellingen in de regionale agenda.

- Voor de opgave Groene Groeiregio is een omissie geconstateerd in het aantal opgenomen versnellingslocaties. Ook is een opmerking gemaakt over het belang van agendering van het aanpassen van wet- en regelgeving en de inzet van menskracht rondom de NOVEX. De GMR heeft op basis van deze opmerkingen een aantal aanpassingen gedaan in de definitief vastgestelde regionale agenda.

Mede op basis van de door alle aan de GMR deelnemende gemeenten ingebrachte zienswijzen heeft het AB van de GMR op 11 september 2024 de (aangepaste) Regionale Agenda en begroting 2025-2028 definitief vastgesteld. Op 27 september 2024 stuurde het DB GMR een aanbiedingsbrief inclusief opgaveovereenkomst, met de uitnodiging om in te tekenen op de vijf opgaven (bijlage 2).

De Regionale Agenda 2025-2028 (bijlage 3) is op basis van zorgvuldige afstemming in en met de regio tot stand gekomen. Er ligt een realistische, ambitieuze regionale agenda voor de komende vier jaar, die uitnodigt om, samen met de regio, aan de slag te gaan. Het college stelt de raad voor te besluiten om op alle vijf de opgaven in te tekenen, en het college opdracht te geven om bijgevoegde opgaveovereenkomst (bijlage 4) met de GMR aan te gaan en te ondertekenen, ter formalisering van de regionale samenwerking.

Het intekenen op de opgaven is een belangrijk uitgangspunt van de regionale samenwerking in de GMR. De gemeenteraden besluiten om al dan niet in te tekenen op de vijf opgaven die in de regionale agenda 2025-2028 zijn opgenomen. De gemeenteraad stelt de gevraagde middelen beschikbaar en geeft het mandaat voor de uitvoering ervan. Het gemeentebestuur van Nijmegen hoeft niet in te stemmen met de regionale agenda. Deze is conform regelgeving in de Gemeenschappelijke Regeling Regio Arnhem-Nijmegen vastgesteld door het AB van de GMR. Om dezelfde reden worden ook de gemeenteraden niet gevraagd in te stemmen met de regionale agenda 2025-2028.

Beoogde impact
Door het besluit om deel te nemen aan de vijf opgaven in de regionale agenda 2025-2028 en het college de opdracht te geven de bijbehorende opgavenovereenkomst aan te gaan, kan het college, samen met de andere 16 gemeenten binnen de GMR, de uitvoering op de vijf opgaven continueren. Met deze agenda kunnen we als regio:

- bijdragen en verder werken aan de grote maatschappelijke opgaven waar we als stad en regio voor staan. Samen werken we hiermee door aan een leefbare en groene regio en aan de brede welvaart van onze inwoners;

- belangrijke lokale ambities waarmaken op thema's die de gemeentegrenzen overstijgen en waar we effectiever zijn en meer bereiken als we de krachten bundelen;

- een krachtige lobby voeren en een serieuze partner zijn in de samenwerking met provincie, Rijk, bedrijfsleven, kennisinstellingen en maatschappelijke organisaties.

Dit onderwerp behoort in de doelenboom van de Stadsbegroting onder Bestuur en Organisatie tot de doelstelling ‘We zijn een transparant en slagvaardig stadsbestuur dat in samenspraak met de stad en haar omgeving aan de afgesproken doelstellingen werkt’.

Argumenten

1.1. De ambities en speerpunten in de regionale agenda zijn voor Nijmegen van belang en een logische voortzetting van de regionale samenwerking op basis van de regionale agenda 2023-2024. Het raadsvoorstel zienswijze op de regionale agenda 2025-2028 en begroting bevat een uitgebreid overzicht van de Nijmeegse belangen per opgave.

1.2. De zienswijzenota bevat een helder overzicht van alle ingekomen reacties en de beantwoording ervan.

1.3. Op 13 november 2024 debatteert de raad over de Stadsbegroting 2025 en neemt hier een besluit over. Onder voorbehoud van besluitvorming waarbij de financiële middelen voor deelname aan de vijf opgaven in de Stadsbegroting 2025 zijn opgenomen kan de opgaveovereenkomst worden aangegaan. De definitieve verwerking over de programma’s vindt bij de 1e Voortgangsmonitor 2026 plaats.

Kanttekeningen

1.1 Alle 17 aan de GMR deelnemende gemeenten besluiten dit najaar over het al dan niet intekenen op de opgaven. Als gemeenten niet intekenen op een opgave dan kan dit gevolgen hebben voor de uitvoering van de activiteiten binnen een opgave.

1.2 De regiogemeenten wordt gevraagd om voor vier jaar in te tekenen op de opgaven in de regionale agenda. Op het intekenen op de opgaven zijn de Algemene Voorwaarden Opgaveovereenkomst GMR van toepassing. Belangrijk is dat de gemeenten zich met het tekenen van de opgaveovereenkomst ook juridisch committeren aan de meerjarige regionale samenwerking. De opgaveovereenkomst kan slechts bij onderlinge schriftelijke overeenstemming tussen partijen worden gewijzigd.

1.3 Meerdere aan de GMR deelnemende gemeenten hebben aangegeven vanaf 2026 en daarna geconfronteerd te worden met financiële ravijnjaren. Dit heeft het AB van de GMR ertoe doen besluiten om het DB GMR opdracht te geven om voor het jaar 2026 en verder met een meerjarig integraal voorstel te komen om dit op te lossen (bijlage 6). Met dit voorstel wordt tegemoetgekomen aan de wensen van de gemeenten om focus aan te brengen in de ambitie en activiteiten van de GMR en gaat in op mogelijkheden om te komen tot een substantiële verlaging van de inwonerbijdrage. Concreet worden hier twee scenario’s voor uitgewerkt; één scenario dat leidt tot 5% reductie van de

inwonerbijdrage 2026 en een tweede scenario leidend tot 10% reductie van de inwonerbijdrage 2026 zoals opgenomen in de begroting 2025-2028.

Het AB GMR is voornemens om op 22 januari 2025 een financiële kaderbrief vast te stellen. Deze zal na vaststelling aan de gemeenten worden aangeboden. Afhankelijk van welke keuzes worden gemaakt en welke besluiten worden genomen moet blijken wat de consequenties

Fatale termijn
De Regionale Agenda 2025-2028 treedt effectief in werking op 1 januari 2025. Verzocht wordt om de opgaveovereenkomst te ondertekenen en aan de GMR retour te sturen. Dit betekent dat het raadsvoorstel voor het einde van het kalenderjaar 2024 moet zijn vastgesteld. Na besluitvorming door de raad over deelname aan de regionale opgaven zal het college de opgaveovereenkomst ondertekenen en aan de GMR aanbieden.

Financiën
De regionale agenda 2025-2028 en begroting maken de kosten per opgave inzichtelijk. In het bijgevoegde bestedingsplan is dit per opgave meer specifiek gepresenteerd.

Bijdrage per inwoner	**2024**	**2025**
Bijdrage regiobureau	€ 2,71	€ 2,77
Groene Groeiregio	€ 0,99	€ 1,18
Productieve Regio	€ 1,05	€ 0,92
Ontspannen Regio	€ 0,66	€ 0,92
Verbonden Regio	€ 1,58	€ 1,59
Circulaire Regio	€ 1,56	€ 1,63
TOTAAL	**€ 8,55**	**€ 9,01**

De totale bijdrage voor 2025 neemt ten opzichte van 2024 met € 0,46 per inwoner toe. Oorzaken zijn o.a. de inflatie en de stijging van de cao-lonen. De onzekerheid rondom cofinanciering beïnvloedt de hoogte van de inwonerbijdrage.

Naast financiële bijdragen aan het regiobureau en de vijf regionale opgaven is in de begroting 2025-2028 ook de bijdrage aan Stichting The Economic Board (TEB) verwerkt. Volgens artikel 6, lid 1 van GR GMR hebben de gemeenten geen bevoegdheden overgedragen aan de GMR, met uitzondering van de bevoegdheid van de colleges om een subsidie te verstrekken aan TEB. Het besluit om voor de periode 2021 t/m 2025 een financiële bijdrage te leveren aan de bekostiging van TEB is reeds op 25 november 2020 genomen op basis van het raadsbesluit Versterkte Regionale Samenwerking Arnhem-Nijmegen. De bijdrage aan TEB maakt onderdeel uit van de regionale begroting.

De bedragen per opgave worden naar rato van inwonertal verdeeld over de deelnemende gemeenten. Op 1 januari 2024 telde de gemeente Nijmegen 187.011 inwoners. Op basis van de vastgestelde inwonersbijdrage van € 9,01 voor de GMR-opgaven en € 1,04 als bijdrage aan TEB betekent dit voor gemeente Nijmegen een financiële bijdrage van in totaal € 1.879.460,- als bijdrage aan de bekostiging van het regiobureau, de regionale opgaven en TEB. Deze bijdrage is als volgt verdeeld;

Bijdrage gemeente Nijmegen	**2025**
Bijdrage regiobureau	€ 518.020,-
Bijdrage TEB	€ 194.491,-
Groene Groeiregio	€ 220.672,-
Productieve Regio	€ 172.050,-
Ontspannen Regio	€ 172.050,-
Verbonden Regio	€ 297.347,-
Circulaire Regio	€ 304.827,-
TOTAAL	**€ 1.879.460,-**

De benodigde financiële middelen voor deelname aan de opgaven zijn in de Stadsbegroting 2025 opgenomen in de programma's Wonen & Stedelijke Ontwikkeling, Bereikbaarheid, Openbare ruimte, Economie & Toerisme en Bestuur & Organisatie.

Vervolg
Na vaststelling van de Stadsbegroting 2025 waarin de financiële middelen voor deelname aan de regionale opgaven zijn opgenomen én het besluit van de raad om in te tekenen op deze opgaven kan de opgaveovereenkomst worden ondertekend door het college en aan de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen worden verzonden.

Bijlage(n)
1. Zienswijzenota concept-regionale agenda en ontwerpbegroting 2025-2028 d.d. 21 augustus 2024
2. Brief DB GMR aanbieden Regionale Agenda 2025-2028 en begroting en opgaveovereenkomst d.d. 27 september 2024
3. Regionale Agenda 2025 & Begroting 2025-2028 v. 11-09-2024
4. Opgaveovereenkomst regionale agenda Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen 2025-2028
5. Algemene voorwaarden opgavenovereenkomst Groene Metropoolregio
6. Memo bezuinigingsopdracht 2026 d.d. 25 september 2024